

ایران کنفرانس

تحصیل در دانشگاه‌های لبنان/دانشگاه‌های مورد تأیید و هزینه تحصیل

سالانه بسیاری از دانشجویان و علاقمندان به تحصیل در دانشگاه‌های لبنان از ایران عازم این کشور می‌شوند تا تحصیلات عالی خود را ادامه دهند در حالی که بسیاری از این دانشجویان پیش از عزیمت به لبنان با دانشگاه‌ها و شرایط ادامه تحصیلات عالی در آن یا آشنا نیستند و یا آن اطلاعات بسیار کمی در این مورد دارند.

به گزارش خبرنگار دانشگاهی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) در بیروت، با هدف آشنایی دانشجویان علاقمند به تحصیل در لبنان، رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در لبنان اقدام به تهیه گزارش جامعی از دانشگاه‌ها و چگونگی تحصیل در آن‌ها تهیه کرده که می‌تواند راهنمای کاملی برای دانشجویانی باشد که در صدد سفر به لبنان و ادامه تحصیل در آن کشور هستند.

مشروح گزارش رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در لبنان در ادامه آمده است:

دانشگاه ملی لبنان (الجامعة اللبنانية)

دانشگاه ملی لبنان تنها دانشگاه دولتی لبنان است که با حمایت مالی دولت زیر نظر وزارت تربیت و تعلیم عالی لبنان اداره می‌شود و در عین حال بزرگترین و متنوع‌ترین دانشگاه از نظر رشته تحصیلی و ارزان‌ترین از نظر شهریه می‌باشد. برای ورود به رشته‌های این دانشگاه امتحان ورودی برگزار می‌شود. این دانشگاه در تمام شهرهای بزرگ لبنان شعبه دارد به همین دلیل دانشگاه لبنان نیز محسوب می‌شود.

زبان آموزشی در بعضی رشته‌ها عربی و در برخی انگلیسی و در برخی دیگر فرانسوی است، برای مثال در رشته‌های علوم انسانی به زبانهای عربی و در رشته‌های علوم پزشکی و فنی نیز به زبان‌های فرانسه و انگلیسی ارائه می‌شود.

دانشگاه ملی لبنان دارای دانشکده‌های زیادی است به طوری که در تمامی رشته‌های ریاضی فنی، علوم انسانی و علوم زیستی و پزشکی در مقاطع مختلف کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی دانشجویان دارد.

شهریه این دانشگاه برای اتباع لبنانی تقریباً مجانی است ولی از اتباع خارجی برای هر سال تحصیل بر حسب رشته از 400 تا 800 دلار آمریکا در سال شهریه دریافت می‌شود.

شرط ورود به دانشگاه ملی لبنان برای اتباع بیگانه از جمله ایرانیان اینگونه است:

1. انجام معادل سازی مدارک به شکل کامل

2. شرکت در امتحان ورودی شامل زبان خارجی و اطلاعات علمی در رشته مربوطه

3. تطابق رشته تحصیلی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری

4. دارا بودن معدل بالایی 12 از 20 در مقطع دیپلم برای دریافت پذیرش کارشناسی، معدل بالایی 14 از 20 در مقطع کارشناسی برای دریافت پذیرش کارشناسی ارشد و داشتن معدل بالایی 15 از 20 در مقطع کارشناسی ارشد برای دریافت پذیرش دکتری ضروری است.

طول دوره در این دانشگاه در مقاطع مختلف عبارت است از: دوره کارشناسی: چهار سال و هشت ترم، دوره کارشناسی ارشد دو سال و چهار ترم شامل دو ترم مواد درسی و دو ترم پایان نامه است، دوره دکتری حداقل سه سال بعد از ثبت نام ولی عموماً دانشجویان دکتری کمتر از پنج سال از این دانشگاه فارغ‌التحصیل نمی‌شوند.

برای ثبت نام در دوره دکتری بعد از شرکت در امتحان ورودی و اخذ قبولی، چند ماه قبل آغاز سال تحصیلی دانشجویان برای یک مصاحبه با حضور گروه علمی دانشکده مورد نظر دعوت می‌شود پس از تأیید گروه علمی از دانشجویان برای مقطع دکتری ثبت نام به عمل می‌آید و دانشجویان باید برای تهیه پروپوزال و انتخاب استاد راهنما اقدام کنند.

دانشگاه سنت ژوزف (جامعة المقدیس یوسف)

دانشگاه سنت ژوزف با دارا بودن 12 دانشکده، 22 کالج، 4 پردیس و شعب در شهرهای صیدا، طرابلس و زحله، بعد از دانشگاه ملی لبنان بزرگترین دانشگاه لبنان به شمار می‌آید. در این دانشگاه در حدود ده هزار دانشجو با بیش از 1500 استاد مدعو و هیئت علمی مشغول به تحصیل هستند.

دانشکده‌ها و پردیس‌های دانشگاه سنت ژوزف عبارتند از دانشکده‌های علوم دینی، پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، علوم پرستاری، حقوق و علوم سیاسی، علوم اقتصادی، مدیریت، ادبیات و علوم انسانی، علوم تربیتی، فنی مهندسی و همین‌طور پردیس‌های علمی علوم پزشکی و پرستاری، علوم اجتماعی، علوم انسانی و علوم و تکنولوژی.

رشته‌های علوم انسانی به زبان‌های عربی و فرانسه و رشته‌های علوم پزشکی و فنی نیز به زبان فرانسه ارائه می‌شوند.

برای وارد شدن به این دانشگاه دانستن زبان عربی یا فرانسه اگرچه الزام آور نیست ولی برای موفقیت در امتحانات ضروری می‌باشد. شهریه این دانشگاه برای هر سال تحصیل بر حسب رشته از 3000 تا 8000 دلار آمریکا در سال می‌باشد.

دوره دکتری در دانشگاه سنت ژوزف به این گونه است دانشجو باید پروپوزال طبق استاندارد دانشگاه به گروه علمی دانشکده ارسال کند، گروه علمی بعد از تعدیل و تصحیح پروپوزال آن را تأیید نموده و برای آن استاد راهنما معین می‌کند، لازم به ذکر است این دوره بین شش ماه تا یک سال طول می‌کشد و احتمال رد پروپوزال زیاد است و بعد از این مرحله دانشجو مشغول تهیه رساله تحت اشراف استاد راهنما می‌شود که این دوره هم عموماً بیش از چهار سال طول می‌کشد.

دانشگاه اسلامی لبنان (الجامعة الإسلامية فی لبنان)

دانشگاه اسلامی لبنان یک دانشگاه خصوصی متعلق به مجلس اعلای شیعیان لبنان است و تحت نظر آن اداره می‌شود و در اکثر رشته‌های علوم انسانی و فنی و ریاضی فعالیت می‌کند، ولی در حوزه علوم پزشکی فقط در دوره پرستاری دانشکده دارد که قرار است در آینده دانشکده علوم پزشکی نیز در آن دایر شود.

این دانشگاه هر روز در حال توسعه است. مرکز این دانشگاه در بیروت است و هم اکنون دارای شعباتی در صور و المزهرانی می‌باشد. دانشگاه اسلامی لبنان با برخی از دانشگاه‌های ایران از جمله دانشگاه تهران داری سند همکاری است.

رشته‌های علوم انسانی به زبانهای عربی، انگلیسی و فرانسه و رشته‌های پرستاری و فنی نیز به زبان انگلیسی و فرانسه ارائه می‌شود. برای ورود به این دانشگاه در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد باید در یک امتحان ورودی شرکت کرد که عموم کسانی که به یکی از این سه زبان عربی، انگلیسی و فرانسه آشنا باشند می‌توانند نمره لازم را برای ثبت نام اخذ کنند.

دانشکده‌های حقوق و علوم سیاسی، معارف اسلامی، زبان و ادبیات عربی و تاریخ دارای مقاطع دکتری هستند و عموم اساتید آن از اعضای هیات علمی دانشگاه‌های معتبر لبنان هستند. برای اخذ پذیرش دکتری از این دانشگاه دانستن زبان عربی، انگلیسی و فرانسه در حد قابل قبولی ضروری می‌باشد. ملاک این دانشگاه از سطح زبان توانایی دانشجوی در مکالمه و نوشتار می‌باشد و در مورد این موضوع سخت‌گیری می‌کنند.

شهریه این دانشگاه برای هر سال تحصیل بر حسب رشته از 2400 تا 3000 دلار آمریکا در سال می‌باشد.

دوره دکتری در این دانشگاه پژوهش محور بوده و بیش از سه سال طول می‌کشد و دانشجوی در طول تحصیل در این مقطع مشغول تهیه رساله خواهد بود.

دوره دکتری در دانشگاه اسلامی لبنان به این گونه است که دانشجو باید پروپوزال خود را طبق استاندارد دانشگاه برای گروه علمی دانشکده ارسال کند، گروه علمی نیز بعد از بحث پیرامون موضوع، پروپوزال آن را یا رد و یا تأیید نموده و بر اساس موضوع برای آن استاد راهنما تعیین می‌کند، باید به این نکته توجه داشته باشید که از زمان ارسال پروپوزال تا تأیید نهایی آن بین شش ماه تا یک سال طول می‌کشد و احتمال رد پروپوزال زیاد است و بعد از این مرحله ثبت نام دانشجو قطعی شده و باید مشغول تهیه رساله تحت اشراف استاد راهنما شود. دانشجو بعد از سه سال از تأیید موضوع اجازه دفاع از رساله خود را پیدا می‌کند که این دوره هم عموماً بیش از سه سال طول می‌کشد.

دانشگاه عربی بیروت (جامعة بیروت العربیة)

دانشگاه عربی بیروت یک دانشگاه خصوصی متعلق به دانشگاه الماسکندریه مصر است و تحت نظر آن اداره می‌شود و در اکثر رشته‌های علوم انسانی، فنی و ریاضی و علوم پزشکی دارای فعالیت است.

رشته‌های علوم انسانی به زبان‌های عربی و انگلیسی و در موارد معدود زبان فرانسه ارائه می‌شود و رشته‌های علوم پزشکی و فنی نیز به زبان انگلیسی ارائه می‌شوند.

برای ورود به این دانشگاه در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری باید در یک امتحان ورودی شرکت کرده و به غیر از پزشکی عموم کسانی که در آن شرکت میکنند نمره لازم را برای ثبت نام اخذ کنند.

برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری قبل از تصویب موضوع پایان نامه، کسب نمره در امتحانات بین‌المللی زبان انگلیسی یا فرانسوی ضروری است البته در برخی مواقع دانشگاه به اخذ آزمون زبان برای معافیت از آن اقدام می‌کند. شهریه این دانشگاه برای هر سال تحصیلی بر حسب رشته از 2500 تا 3500 دلار آمریکا در سال است.

در دوره دکتری این دانشگاه سال اول برای بیشتر رشته‌ها کلاس‌های اجباری دارد و بعد از دو سال اجازه دفاع از رساله صادر می‌شود.

دوره دکتری در دانشگاه عربی بیروت به این گونه است که دانشجو بعد از موافقت دانشگاه با ثبت نام ابتدا باید به مدت یک سال برخی از موارد مربوط به رشته خود را طی کند و بعد از موفقیت در کسب نمره مورد نظر دانشگاه می‌تواند پروپوزال خود را طبق استاندارد دانشگاه به گروه علمی دانشکده ارسال کند، گروه علمی بعد از تعدیل و تصحیح پروپوزال آن را تأیید نموده و برای آن استاد راهنما معین می‌کند، بعد از این مرحله دانشجو مشغول تهیه رساله تحت اشراف استاد راهنما می‌شود که این دوره هم عموماً بیش از دو سال طول می‌کشد.

دانشگاه امام اوزاعی (جامعه المام الماوعی)

این دانشگاه در حوزه علوم اسلامی فعال است و وقف علوم اسلامی است و مدیریت آن در اختیار اهل سنت لبنان می‌باشد و در بسیاری از کشورهای عربی دارای شعبات است. این دانشگاه در رشته معارف اسلامی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری فعالیت دارد. زبان آموزشی در این دانشگاه عربی و در معدود موارد انگلیسی و فرانسوی را می‌پذیرد.

اخذ پذیرش از این دانشگاه به آسانی صورت می‌گیرد ولی به دلیل مراحل تحصیلی متفاوت آن فارغ‌التحصیل شدن از این دانشگاه مشکل است مخصوصاً برای غیرعرب زبانان از جمله ایرانیان.

این دانشگاه دارای سند همکاری با دانشگاه امام صادق(ع) در تهران می‌باشد. مواد درسی آن مجموعه‌ای از مواد دروس اسلامی است که سابقاً در حوزه‌های علمیه اهل سنت مورد تحصیل قرار می‌گرفت. بیشترین دانشجویان ایرانی در لبنان به صورت غیرحضور در این دانشگاه مشغول تحصیل هستند و امتحانات خود را در ایران تحت نظر نماینده دانشگاه انجام می‌دهند.

شهریه این دانشگاه برای هر سال تحصیل 1200 تا 2000 دلار آمریکا می‌باشد.

طول دوره در این دانشگاه در دوره کارشناسی چهار سال است و در آن دانشجو باید در کنار درس، تحقیقاتی را به اساتید تحویل دهد، دوره کارشناسی ارشد بیش از دو سال است و در سال اول مواد درسی را باید گذرانند و در سال دوم چند عنوان تحقیق به دانشجو داده می‌شود و بعد از تأیید این تحقیقات دانشجو باید با تصویب موضوع برای تهیه پایان نامه اقدام کند.

دوره دکتری در این دانشگاه برای فارغ‌التحصیلانش پژوهش محور بوده و دانشجویان آن با تصویب موضوع برای رساله بعد از دو سال از گذشت تاریخ تأیید موضوع حق دفاع پیدا می‌کنند. اما اگر دوره کارشناسی ارشد را در دانشگاه دیگری گذرانده باشد باید به عنوان پیش نیاز در سال اول مواد درسی خاصی را بگذرانند و در سال دوم چند عنوان تحقیق به دانشجو داده می‌شود و بعد از تأیید این تحقیقات دانشجو باید با تصویب موضوع برای تهیه اقدام کند و بعد از دو سال از گذشت تاریخ تأیید موضوع حق دفاع پیدا می‌کنند.

دانشگاه آمریکایی بیروت

یکی از قدیمی‌ترین دانشگاه‌های خاورمیانه دانشگاه آمریکایی بیروت است که در سال 1866 توسط میسیونرهای تبشیری مسیحی آمریکایی در لبنان و سوریه تأسیس شده است. زبان آموزشی این دانشگاه انگلیسی است. این دانشگاه تقریباً در تمام رشته‌های علوم انسانی، فنی و مهندسی و پزشکی فعالیت دارد. شهریه این دانشگاه بسیار گران و تقریباً مثل هزینه دانشگاه‌های مستقر در آمریکاست. شهریه این دانشگاه برای هر سال تحصیل بر حسب رشته از 8000 تا 20000 دلار آمریکا در سال می‌باشد.

طول دوره در این دانشگاه در مقاطع مختلف عبارت است از دوره کارشناسی هشت ترم معادل چهار سال با گذراندن واحدهای مدنظر، دوره کارشناسی ارشد چهار ترم شامل سه ترم مواد درسی و یک ترم پایان نامه است.

دانشجویان دکتری باید دو سال کلاس‌های آموزشی را بگذرانند و بعد از موفقیت در امتحانات جامع وارد مرحله بعد شده و با تایید موضوع بعد از دو سال اجازه دفاع پیدا می‌کنند.

نحوه ارزشیابی مدارک دانشگاه‌های لبنان توسط وزارت علوم ایران

بر اساس بخشنامه وزارت علوم در مورد ارزشیابی مدارک تحصیلی در لبنان نکات زیر ضروری است که عبارتند از:

1. دوره کارشناسی (بكالوريوس): دانشجو باید چهار سال تحصیلی برای رشته‌های علوم پایه، 4 تا 5 سال برای رشته فنی - مهندسی و 6 سال برای رشته‌های پزشکی را به پایان رساند.

2. دوره کارشناسی ارشد (ماجیستر): دانشجو باید 2 تا 3 سال تحصیل کند که شامل یک سال درس و یک سال پژوهش و نگارش پایان نامه است.

3. دوره دکتری (دکتوراه): دانشجو باید 3 تا 5 سال مشغول به تهیه رساله باشد و با ارایه پایان نامه و دفاع موفقیت آمیز مدرک دکتری را کسب کند.

دانشگاههای مورد تایید وزارت علوم در لبنان

به گزارش ایسنا، دانشگاههای مورد تایید وزارت علوم در لبنان عبارتند از:

1. دانشگاه ملی لبنان تا مقطع دکتری در تمام رشته مصوب این دانشگاه.

2. دانشگاه سنت ژوزف تا مقطع دکتری در تمام رشته مصوب این دانشگاه.

3. دانشگاه کسلیک تا مقطع دکتری در تمام رشته مصوب این دانشگاه.

4. دانشگاه آمریکایی بیروت تا مقطع دکتری در تمام رشته مصوب این دانشگاه.

5. دانشگاه اسلامی لبنان تا مقطع دکتری فقط در رشته‌های علوم اسلامی (المهیات)، حقوق، زبان و ادبیات عرب و روابط بین الملل و دیپلماسی.

6. دانشگاه امام اوزاعی فقط در رشته‌های علوم اسلامی (المهیات) و زبان و ادبیات عرب.

7. دانشگاه عربی بیروت تا مقطع دکتری در تمام رشته مصوب این دانشگاه.

8. دانشگاه آمریکایی لبنان تا مقطع کارشناسی.

9. دانشگاه بین‌المللی لبنان تا مقطع کارشناسی با شرط آزمون.

لازم به ذکر است هیچ یک از دانشگاه‌های لبنان مورد تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ایران نیست به همین دلیل مدارک حاصل از این دانشگاه‌ها مورد تأیید این وزارتخانه قرار نمی‌گیرد.

مشکلات عمده دانشجویان ایرانی در لبنان

به گزارش ایسنا، هزینه زندگی و تحصیل یک دانشجو در لبنان به شکل دانشجویی بر حسب دانشگاه محل تحصیل از 600 تا 1500 دلار آمریکا است.

این گزارش مشکلات عمده دانشجویان ایرانی در لبنان را نیز بررسی کرده که عدم وجود خوابگاه دانشجویی در دانشگاه و گرانی مسکن دانشجویی، روند طاقت فرسای اخذ اقامت دانشجویی و به طور محدود با درخواست اقامت برای خانواده دانشجو، مشکل کمبود و گرانی برق و قطعی طولانی آن، محدود بودن آب شرب بهداشتی به دلیل سیستم خراب لوله کشی شهری، شرجی بودن هوا به خصوص در فصل‌های بهار و تابستان، گرانی سوخت برای مصارف گرمایشی، گرانی حمل و نقل شهری و بین شهری، ممنوعیت اشتغال دانشجویان و روند طولانی معادل سازی مدارک تحصیلی برخی از آنهاست.

معادل سازی مدارک

بر اساس قوانین کشور لبنان تمامی مدارک خارجی باید توسط وزارت تربیت و آموزش عالی این کشور معادل سازی شود و معادل سازی مدارک حاصل از مدارس و دانشگاه‌های ایران نیز در لبنان از این قاعده مستثنی نیست و دانشجو یا وکیل قانونی وی باید با در دست داشتن پاسپورت و مدارک مورد نیاز برای اخذ آن اقدام کند. معادل سازی از مدرک دیپلم و ریز نمرات آن شروع می شود تا مقاطع بالاتر نیز به همین شیوه ادامه می یابد. مدت زمان معادل سازی مدارک نیز به این ترتیب است: مدرک دیپلم و ریز نمرات آن بین یک هفته تا یک ماه با هزینه تقریبی بیست دلار آمریکا، مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد بین شش ماه تا 15 ماه با هزینه تقریبی چهل دلار آمریکا.

به علت ارسال مدارک به ایران و تأیید مجدد آنها توسط دانشگاه‌های ایرانی روند معادل سازی کارشناسی و کارشناسی ارشد طولانی می باشد. به همین دلیل اکثر دانشگاه‌های لبنان با رسید دریافت مدارک صادره از وزارت تربیت و آموزش عالی اقدام به ثبت نام می کنند به جز دانشگاه ملی لبنان که ثبت نام را با مدارک کامل انجام می دهد. دانشگاه امام اوزاعی استثناء با مدارک ترجمه شده رسمی به زبان عربی که به تأیید سفارت جمهوری اسلامی ایران در بیروت و همچنین وزارت خارجه لبنان رسیده باشد اقدام به ثبت نام می کند.